

1

Oppgave 1 (teller 25%)

Se oppgavetekst i deloppgaver 1a og 1b.

Bruk av digital håndtegning

Til denne oppgaven kan du bruke digital håndtegning hvis du ønsker det. Bruk eget skisseark (utdelt). Se instruksjon for utfylling av skisseark på din pult. Husk at farger ikke vil synes etter at ark er lagt til din digitale besvarelsen i Inspira. Spør en eksamensvakt dersom du trenger hjelp.

- (a) Hovedideen i det som ofte omtales som teorien for den demografiske overgangen, er at økonomisk vekst, industrialisering og et høyere kunnskapsnivå i befolkningen senker fruktbarheten. Forklar grundig hvorfor det er en slik effekt.

Ta utgangspunkt i situasjonen i Norge på 1800-tallet og noen tiår inn på 1900-tallet. Benytt rammeverket til Easterlin-Crimmins i diskusjonen.

Skriv ditt svar her...

- (b) I Europa på denne tiden var det noen land som opplevde fruktbarhetsfall selv om de hadde kommet kortere i den økonomiske utviklingen enn land der fruktbarheten fremdeles var høy. Hva kan dette skyldes?

Skriv ditt svar her...

2

Oppgave 2 (teller 20%)

Se oppgavetekst i deloppgaver 2a og 2b.

Bruk av digital håndtegnning

Til denne oppgaven kan du bruke digital håndtegnning hvis du ønsker det. Bruk eget skisseark (utdelt). Se instruksjon for utfylling av skisseark på din pult. Husk at farger ikke vil synes etter at ark er lagt til din digitale besvarelsen i Inspira. Spør en eksamensvakt dersom du trenger hjelp.

- (a) **Man kan tenke seg at en kvinnes utdanning påvirker hennes barnetall delvis gjennom hennes grad av autonomi, definert for eksempel som hos Jejeebhov.**

Forklar hvorfor det kan være en slik årsakskjede i et fattig land. Legg spesiell vekt på det som er skrevet om India i pensumlitteraturen.

Skriv ditt svar her...

- (b) **En artikkel i pensum handler om høy fruktbarhet i den nordlige delen av Nigeria. Hva oppfatter forfatterne som de viktigste grunnene til at kvinner og menn i denne befolkningen ønsker seg mange barn, ut over den type argumenter som du kommer inn på i spørsmål 1a?**

Skriv ditt svar her...

3

Oppgave 3 (teller 20%)

Se oppgavetekst i deloppgaver 3a, 3b og 3c.

Bruk av digital håndtegning

Til denne oppgaven kan du bruke digital håndtegning hvis du ønsker det. Bruk eget skisseark (utdelt). Se instruksjon for utfylling av skisseark på din pult. Husk at farger ikke vil synes etter at ark er lagt til din digitale besvarelsen i Inspira. Spør en eksamensvakt dersom du trenger hjelp.

- (a) **Et ønske om å bedre den reproduktive helsen stod sentralt under befolkningskonferansen i Kairo i 1994. Med bedre reproduktiv helse mente man blant annet en lavere sannsynlighet for å få uønskede barn.**

Gjør kort rede for hva som ellers ligger i begrepet.

Skriv ditt svar her...

- (b) **Beskriv kort hva slags familieplanleggingstiltak som har vært iverksatt for å redusere omfanget av uønskede fødsler.**

Skriv ditt svar her...

- (c) **Mener du det er gode grunner til at myndighetene i et fattig land med høy fruktbarhet skal gjøre noe annet for å redusere fruktbarheten enn å iverksette familieplanleggingstiltak for å redusere omfanget av uønskede fødsler?**

Skriv ditt svar her...

4

Oppgave 4 (teller 20%)

I 2009 var Samlet fruktbarhetstall (SFT) i Norge lik 1,98 barn per kvinne. Brutto reproduksjonstallet (BRT) var lik 0,96 døtre per kvinne, mens Summarisk fødselsrate (SFR) var lik 12,8 promille.

Besvar kort følgende deloppgaver (a, b og c).

Det følgende gjelder for oppgave 4c:

Vi beregner en standardisert Summarisk fødselsrate ved å kombinere en standardbefolkning som består av 60 000 personer i hver alder (0, 1, 2, ..., 110), med aldersspesifikke fruktbarhetsrater fra 2009 for aldre 15, 16, ..., 49. Du kan anta at fruktbarhetsratene for aldre lavere enn 15 eller høyere enn 49 er null.

Velg en av følgende fire svaralternativer for verdien til den standardiserte Summariske fødselsraten. Begrunn svaret ditt.

Bruk av digital håndtegning

Til denne oppgaven kan du bruke digital håndtegning hvis du ønsker det. Bruk eget skisseark (utdelt). Se instruksjon for utfylling av skisseark på din pult. Husk at farger ikke vil synes etter at ark er lagt til din digitale besvarelsen i Inspera. Spør en eksamensvakt dersom du trenger hjelp.

- (a) Når man ønsker å karakterisere fruktbarhetsnivået i et land i et bestemt år, hva er fordelene ved å bruke SFT, sammenlignet med SFR? Hva er ulempen?

Skriv ditt svar her...

- (b) Og hva er fordelene ved å bruke BRT, heller enn SFT?

Skriv ditt svar her...

- (c) Den standardiserte SFR blir:

(i) ca. 13 promille

(ii) ca. 1,0

(iii) ca. 2,0

(iv) vesentlig høyere enn 2,0

Skriv ditt svar her...

5

Oppgave 5 (teller 15%)

Dødelighetstabellen for Norge for år 2017 viser en forventet levealder for kvinner (e_0) lik 84,24 år, mens en 65-årig kvinne har en gjenstående levetid (e_{65}) lik 21,58 år. I følge denne tabellen kan hun altså forvente å bli

21,58 + 65 = 86,58 år gammel.

Bruk av digital håndtegnning

Til denne oppgaven kan du bruke digital håndtegnning hvis du ønsker det. Bruk eget skisseark (utdelt). Se instruksjon for utfylling av skisseark på din pult. Husk at farger ikke vil synes etter at ark er lagt til din digitale besvarelsen i Inspera. Spør en eksamensvakt dersom du trenger hjelp.

- (a) Hvorfor er forventet levetid så mye høyere for en 65-årig kvinne enn for en nyfødt jente?

Skriv ditt svar her...

- (b) Hvorfor er det misvisende å si til en 65-årig kvinne at hun kan forvente å bli 86,58 år gammel?

Skriv ditt svar her...